

Future Fossils – fossielen van het Antropoceen

Walter van der Velden [kunstenaar; contact@waltervandervelden.nl]

Aart Kuipers [kunstenaar; hallo@artkuipers.nl]

Een garnaalachtig beest dat vuur kan maken met een 'neus' die verdacht veel op een gasaansteker lijkt? Een grote zeevogel met vreemde, ijsbestendige poten die sterk doen denken aan afwasborstels? Wie de Van Roonzaal in Het Natuurhistorisch binnenliep, stuitte tot 9 januari 2023 op de versteende resten van merkwaardige wezens. Het zijn fossielen uit een verre toekomst, ontstaan uit rommel die mensen achter hebben gelaten in hun tijd, het Antropoceen. Ze plaatsen de paleontologen van de toekomst voor een raadsel; wat waren dat toch voor wezens die vroeger de aarde bevolkten?

Met Future Fossils nemen wij als kunstenaars een loopje met de tijd die ons te wachten staat. Wij hopen bezoekers na te laten denken over de gevolgen van onze constante behoefte aan nieuwe spullen en de diepe sporen die we daarmee op onze planeet achterlaten.

Gezocht: ideeën tegen groeiver-slaving

Dat was de oproep die ons triggerde om mee te doen aan de open call uitgeschreven door Museum De Lakenhal in 2021. In ons onderzoek naar afvalproblematiek en de impact daarvan stuitten we op een artikel gepubliceerd in Nature met de kop: 'Global human-made mass exceeds all living biomass' (Elhacham *et al.* 2020). Je kunt het je eigenlijk niet voorstellen: drie jaar geleden waren er voor het eerst meer door mensen gemaakte spullen op aarde dan levende planten en dieren. Het duizelde ons, maar het zette ons ook aan het denken: wat voor sporen gaat dit nalaten op de aarde?

Voorstellingsvermogen aanzetten

Het probleem met vraagstukken zoals overconsumptie, klimaatverandering en de energiecrisis is dat het moeilijk is om je er tot te verhouden. Ze zijn door hun complexiteit lastig te overzien. Verbeeldingskracht kan dan helpen, omdat verbeelding zich niet hoeft te houden aan feitelijke kaders als tijd, ruimte of spreadsheets. Met verbeelding kun je zaken die op het eerste oog niet met

▲ Het future fossil *Gitera gruwelis oceanum*. (Aart Kuipers en Walter van der Velden)

▲ Het vormen van de *Wiserius* uit afval. (Aart Kuipers en Walter van der Velden)

elkaar verbonden zijn verbinden, door niet alleen te kijken naar wat er was en is maar vooral naar wat er kan zijn.

The good ancestor

Inspiratie vonden we bij de filosoof Roman Krznaric. Hij roept ons op om goede voorouders te zijn en om juist in onze korte termijnwereld lange termijn te denken (Krznaric 2020). Dit bracht ons op het idee om vooruit te kijken. Niet tien, honderd of duizend jaar maar honderdduizend jaar. Wat gaan de paleontologen in de toekomst ontdekken wanneer ze in de grond gaan graven naar sporen uit het Anthropocene? Het idee van de Future Fossils was geboren.

Shrimpis pyromanis en Gitera gruvelis oceanum

Voorafgaand aan het maken van de fossielen zijn we in onze omgeving afgedankte troep gaan verzamelen. In deze berg afval zagen we al snel een aantal wezens ontstaan. We probeerden ons voor te stellen wat voor beesten het geweest zouden zijn en schakelden de hulp in van een professionele illustrator om *artist impressions* bij onze fossielen te maken op basis van onze omschrijvingen. Eigenlijk zoals je dat ook bij echte fossielen van bijvoorbeeld dinosauriërs ziet. En daar zit ook de kracht van het idee. In eerste instantie zie je een klassieke tentoonstelling van fossielen, maar dan begin je in de fossielen spullen te herkennen: nietmachines, een game controller, tandenborstels. Daar zit iets komisch in, maar ook iets wrangs.

Het Natuurtoekomstig museum

In Het Natuurhistorisch wordt serieuze wetenschappelijke kost op een aanstekelijke manier toegankelijk gemaakt, er valt veel te leren maar ook te lachen. Onze Future Fossils waren in Het Natuurhistorisch daarom erg op hun plek en we zijn ontzettend blij dat we de kans hebben gekregen ze hier te mogen exposeren. Wat helemaal mooi is, is dat we in Het Natuurhistorisch ook veel kijkers van de jonge generatie hebben. We kunnen erg genieten van de reacties van kinderen op ons werk, zoals die van een jonge bezoeker die zei: "De antwoorden heb ik nog niet maar dit beeld uit de toekomst roept wel allerlei vragen bij me op."

Een fossiel uit de toekomst in huis

Wat de meeste bezoekers niet weten is dat de Future Fossils ook te koop zijn,

dat wil zeggen nog drie van de vijf. De *Shrimpis pyromanis* en de *Wisserius antarctus* hebben inmiddels trotse eigenaars die gelukkig hun werken in bruikleen wilden geven voor de duur van de tentoonstelling. ◀

Literatuur

Elhacham, E., L. Ben-Uri, J. Grozovski, Y.M. Bar-On & R. Milo 2020 - Global human-made mass exceeds all living biomass - Nature 588: 442-444
Krznaric, R. 2020 - The Good Ancestor: How to Think Long Term in a Short-Term World - Ebury Publishing, Londen

▲ Reconstructie van *Jerricanus parapluces*. (Erwin van der Heijden)

▲ Jonge museumbezoekers geboeid door de *Gitera gruvelis oceanum*. (Aart Kuipers en Walter van der Velden)